

17.3.2020 FIVA 2/02.08/2020
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

Finanssivalvonnan johtokunnan alustava päätös luottolaitosten lisäpääomavaatimusten alentamisesta

Finanssivalvonnan johtokunta on kokouksessaan 17.3.2020 päättänyt alustavasti luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 10 luvun 4 ja 6a §:n mukaisesti rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän ydinpääomalla katettavan lisäpääomavaatimuksen (järjestelmäriskipuskuri) poistamisesta Nordea-ryhmältä (aiemmin 3,0 %), OP Ryhmältä (2,0 %), Kuntarahoitus Oyj:ltä (1,5 %) sekä muilta luottolaitoksilta (1,0 %, Aktia Bank Abp, Danske Kiinnitysluottopankki Oyj, Evli Pankki Oyj, Handelsbanken Rahoitus Oyj, Oma Säästöpankki Oyj, POP Pankkiliitto osk, S-Pankki Oy, Suomen Hypoteekkiyhdistys, Säästöpankkiliitto osk, Ålandsbanken Abp).

Lisäksi johtokunta on päättänyt alustavasti luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 8 §:n mukaisesti muita rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia koskevan lisäpääomavaatimuksen (O-SII puskuri) alentamisesta OP Ryhmän osalta 1,0 %:iin (2,0 %).

Päätöksen perustelut

Koronaviruspandemia on heikentänyt merkittävästi maailmantalouden suhdannenäkymiä ja finanssisektorin toimintaedellytyksiä. Nykytilanteessa makrovakauseräpolitiikalla voidaan tukea pankkien luotonmyöntökykyä sekä helpottaa kotitalouksien ja yritysten rahoitusoloja muuttamalla luottolaitosten rakenteellisia makrovakauserävaatimuksia eli ns. järjestelmäriskipuskurivaatimusta ja/tai muiden rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten O-SII-lisäpääomavaatimusta. Muut makrovakauserävälineet ovat joko laissa kiinteästi määriteltyjä, eivät ole käytössä eivätkä näin alennettavissa (muuttuva lisäpääomavaatimus) tai kohdistuvat pelkästään luottolaitosten asuntoluotonantoon (enimmäisluotonantosuhte, asuntolainojen riskipainolattia).

Rakenteelliset makrovakauseräpuskurit on asetettu ensi sijassa pankkisektorin vakavien finanssijärjestelmään liittyvien ongelmien rajoittamiseksi kriisitilanteissa. Nykyisessä poikkeuksellisessa tilanteessa makrovakauseräpuskureita on kuitenkin perusteltua alentaa, jotta luottolaitosten kyky myöntää luottoja erityisesti yrityssektorille ei heikkenisi puskurivaatimusten luotonantoa rajoittavien vaikutusten vuoksi.

Lisäpääomavaatimusten alentaminen toteutetaan niin, että järjestelmäriskipuskurivaatimus poistetaan kaikilta luottolaitoksilta ja O-SII-pääomavaatimuksia muutetaan siten, että kaikkien luottolaitosten rakenteelliset puskurivaatimukset alenevat yhdellä prosenttiyksiköllä. Näiden muutosten ja muiden maiden makrovakauserävalvojen tekemien kevennyspäätösten arvioidaan lisäävän suomalaisten luottolaitosten laskennallista luotonmyöntökapasiteettia noin 95 mrd. eurolla.

17.3.2020

FIVA 2/02.08/2020

SP/FIVA-EI RAJOITETTU

Julkinen

OP Ryhmän muiden rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävien luottolaitosten O-SII-lisäpääomavaatimuksen alentaminen 1,0 prosenttiyksiköllä noudattaa Euroopan keskuspankin (EKP) nk. uutta lattiametodologiaa ja on myös nykyisessä kriisitilanteessa perusteltua tasapuolisten kilpailuedellytysten säilyttämiseksi. EKP:n lattiametodologia antaa kullekin luottolaitokselle O-SII-lisäpääomavaatimuksen vähimmäistason, jota vasten kansallisen makrovakausviranomaisen asettamia pääomavaatimuksia arvioidaan SSM-asetuksen¹ artiklaa 5 sovellettaessa.

O-SII-lisäpääomavaatimuksen kalibrintimetodologiassa on perusteltua siirtyä lähemmäksi yhteiseurooppalaista arviointikehikkoa kuitenkin niin, että minimitasoa korkeammat O-SII-lisäpääomavaatimukset säilytetään euroalueen keskimääräistä tasoa korkeampina. Minimitasoa korkeampien O-SII-lisäpääomavaatimusten säilyttämistä puoltaa mm. se, että Suomen luottolaitossektorin koko talouteen nähden on suuri ja sektorin keskittyneisyys sekä riippuvuus markkinavarainhankinnasta ovat euroalueen keskimääräistä tasoa korkeampia.

Alla olevasta taulukosta ilmenevät EBA:n ohjeistuksen² perusteella lasketut O-SII-pisteet luottolaitoksille vuoden 2019 lopun tietojen perusteella.

Pankkiryhmä	Koko	Merkittävyys	Monimutkaisuus	Kytkeytyneisyys	O-SII-pisteet yhteensä	O-SII-luottolaitos
Nordea	62,29	48,85	90,12	70,23	67,87	Kyllä
OP Ryhmä	15,55	18,33	3,03	8,69	11,40	Kyllä
Kuntarahoitus	4,76	1,06	1,75	7,06	3,66	Kyllä
Säästöpankkiryhmä	1,36	1,82	0,06	0,59	0,96	Ei
Aktia	1,03	1,20	0,12	0,75	0,77	Ei
S-Pankki	0,81	1,47	0,05	0,28	0,65	Ei
Ålandsbanken	0,69	0,78	0,33	0,54	0,58	Ei
Danske Kiinnitysluottopankki	0,65	0,41	0,20	0,77	0,51	Ei
POP Pankki -ryhmä	0,55	0,90	0,01	0,13	0,40	Ei
Orma Säästöpankki	0,42	0,54	0,00	0,11	0,27	Ei
Hypoteekkiyhdistys	0,40	0,37	0,01	0,15	0,23	Ei
Evli Pankki	0,11	0,20	0,04	0,16	0,13	Ei
Handelsbanken Rahoitus	0,06	0,03	0,00	0,00	0,02	Ei

O-SII-pisteytyksen perusteella arvioitu ja mitoitettu O-SII-lisäpääomavaatimus OP Ryhmälle on 1,0 %. Nordean (2,0 %) ja Kuntarahoituksen (0,5 %) O-SII-lisäpääomavaatimuksia ei ole arvioinnin perusteella tarpeen muuttaa.

Järjestelmäriskipuskurin poistamista ja O-SII-puskurien tarkistamista koskeva päätös edistää myös siirtymistä uuden luottolaitosdirektiivin (CRD5)³ mukaiseen sääntelykehikoon, jossa yksittäisten luottolaitosten systeemisestä merkittävydestä aiheutuvat riskit on katettava yksinomaan O-SII-lisäpääomavaatimuksilla. Näin ollen on perusteltua, että

¹ NEUVOSTON ASETUS (EU) 1024/2013, annettu 15 päivänä lokakuuta 2013, luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää politiikkaa koskevien erityistehtävien antamisesta Euroopan keskuspankille

² EBA/GL/2014/10, 16 joulukuuta 2014, Ohjeet kriteereistä direktiivin 2013/36/EU (CRD) 131 artiklan 3 kohdan soveltamisedellytysten määrittämiseen muiden järjestelmän kannalta merkittävien laitosten (O-SII:t) arviointia varten

³ EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI (EU) 2019/878, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, direktiivin 2013/36/EU muuttamisesta vapautettujen yhteisöjen, rahoitusalan holdingyhtiöiden, rahoitusalan sekaholdingyhtiöiden, palkitsemisen, valvontatoimenpiteiden ja -valtuuksien sekä pääoman ylläpitämistoimenpiteiden osalta, artikla 131

17.3.2020 FIVA 2/02.08/2020
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

O-SII-puskurivaatimukset heijastavat luottolaitosten systeemisen merkittävyyden eroja.

Johtokunnan päätös on ehdollinen, ja lopullinen päätös tehdään viipymättä EU-säätelyssä esitettyjen menettelyjen jälkeen.